

Dosarul nr. 3r-155/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: R.Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: E.Palanciuc, Gr.Dașchevici, V.Clima)

DECIZIE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Iuri Țopa și Liudmila Perederii,
în cauza civilă, la cererea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale
municipale Chișinău nr. 1 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale noi
ale primarului general al municipiului Chișinău, din 20 mai 2018 (turul I) – 03
iunie 2018 (turul II) și validarea mandatului primarului ales în municipiul
Chișinău,

împotriva încheierii din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Iuri Țopa și
Liudmila Perederii împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Centru, menținută prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 11 iunie 2018 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale
Chișinău nr. 1, a depus în instanța de judecată o cerere privind confirmarea
legalității alegerilor locale noi ale primarului general al municipiului Chișinău, din
20 mai 2018 (turul I) – 03 iunie 2018 (turul II), și validarea mandatului primarului
ales în municipiul Chișinău, în temeiul articolului 146 Cod electoral, dar și al
punctului 19 din Instrucțiunea privind modul de împachetare, sigilare și
transmitere a documentelor și materialelor electorale de la alegerile locale,
aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3403 din 19 mai 2015
(f.d. 3, vol. I).

Prin hotărârea din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu s-
a confirmat legalitatea alegerilor locale noi ale primarului general al municipiului
Chișinău, din 20 mai 2018 (turul I) – 03 iunie 2018 (turul II). S-a dispus
transmiterea hotărârii în 24 de ore după adoptare către Comisia Electorală Centrală
și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 (f.d.
151, 153-167, vol. I).

La 20 iunie 2018 Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” și Andrei
Năstase, reprezentați de avocatul Pavel Dumitru, au declarat apel nemotivat

împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 168, vol. I), iar ulterior un apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 216-223, vol. I).

De asemenea, la 20 iunie 2018 Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, reprezentat de Nicolae Fomov, a declarat un apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 175- 176, vol. I), iar ulterior un apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 201-206, vol. I).

La 20 iunie 2018 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, a declarat un apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 182, vol. I), iar ulterior un apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 208-210, vol. I).

La 20 iunie 2018 Liudmila Perederii și Iuri Țopa au declarat apel împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 171-172, vol. I), iar ulterior Liudmila Perederii și-a concretizat cererea de apel (f.d. 237-239, vol. I).

Prin încheierea din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a încetat procedura în apel conform apelului exercitat de Liudmila Perederii și Iuri Țopa, în legătură cu exercițiul căii ordinare de atac de către persoane care nu sunt în drept să declare apel. (f.d. 55-57, vol. II)

Prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins cererile de apel declarate de Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, concurentul electoral Andrei Năstase, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 și s-a menținut hotărârea din 19 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 58-77, vol. II).

La 22 iunie 2018 Liudmila Perederii, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 22 iunie 2018 Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” și Andrei Năstase, reprezentați de avocatul Dumitru Pavel, au declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 22 iunie 2018 Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, reprezentat de Nicolae Fomov, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 22 iunie 2018 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 23 iunie 2018 Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” și Andrei Năstase, reprezentați de avocatul Pavel Dumitru, au depus recurs suplimentar.

Prin încheierea din 25 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursurile declarate de Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” și de către candidatul electoral Andrei Năstase, reprezentați de avocatul Dumitru Pavel, de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, reprezentat de Nicolae Fomov, de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 și de către Liudmila Perederii s-au considerat inadmisibile. (f.d. 213-226, vol.II)

La 26 iunie 2018 Țopa Iuri și Liudmila Perederii, au depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierii din 25 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a restituit cererea de revizuire depusă de Liudmila Perederii și Iuri Țopa împotriva încheierii din 25 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție. S-a remis Liudmillei Perederii și lui Iuri Țopa încheierea în cauză și cererea de revizuire împreună cu copiile actelor anexate. S-a explicat Liudmillei Perederii și lui Iuri Țopa că restituirea cererii de revizuire, nu exclude posibilitatea adresării cu aceeași cerere de revizuire la Curtea de Apel Chișinău, conform competenței. (f.d. 234-239, vol.II)

La 28 iunie 2018 Iuri Țopa și Liudmila Perederii, au depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 3 iulie 2018 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Iuri Țopa și Liudmila Perederii împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 8-16, vol.III)

La 4 iulie 2018 Iuri Țopa și Liudmila Perederii, au declarat recurs împotriva încheierii din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului au indicat că instanța de revizuire a încălcat art. 6§1 CEDO, care stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Recurenții în acest sens, au menționat că omisiunea Curții de Apel Chișinău de a-i cita pentru ședința de judecată din 3 iulie 2018 ora 12:30 pentru examinarea cererii de revizuire declarată de aceștia, împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, încalcă drepturile sale garantate de art. 6§1 CEDO.

Iuri Țopa și Liudmila Perederii au susținut că art. 6 al CEDO, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei de a participa efectiv la procesul său. Acesta include, inter alia, nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (cauza Stanford versus The United Kingdom, hotărârea din 23 februarie 1994, cauza Barbera, Messegue and Jabardo versus Spain, hotărâre din 6 decembrie 1988).

Astfel, au evidențiat că acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute de art. 6 CEDO „să întrebe sau să solicite audierea participanților la proces” (cauza Colozza versus Italia hotărârea din 12 februarie 1985).

În susținerea cererii de recurs, au invocat și art. 13 CEDO.

Sub acest aspect au remarcat că dreptul intern nu le oferă nicio cale de recurs pentru a soluționa pretențiile invocate în fața Curții de Apel Chișinău. Or, Curtea Europeană reamintește că art. 13 al Convenției, cere existența prevederilor în legislația națională care să permită autorităților naționale competente să examineze fondul pretenției adresate în temeiul Convenției și să ofere redresarea corespunzătoare, chiar dacă Statele Contractante se bucură de o anumită marjă de

apreciere cu privire la modul de a se conforma obligațiilor ce rezultă din această prevedere. Recursul cerut de art. 13 CEDO, trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Totuși, un astfel de recurs este cerut doar pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției.

Au considerat că sunt în drept să beneficieze de un recurs intern efectiv în sensul art. 13 al Convenției Europene.

Recurenții au solicitat, admiterea recursului, casarea încheierii din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la rejudicare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 3 iulie 2018.

Recurenta, Liudmila Perederii a recepționat încheierea instanței de apel la 4 iulie 2018 (f.d. 17), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către Iuri Țopa, la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la 4 iulie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de judecată, după examinarea cererii de revizuire, emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Din dispozițiile legale enunțate reiese că, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În speță, se contestă încheierea din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău de respingere ca inadmisibilă a cererii de revizuire declarată de către Iuri Țopa și Liudmila Perederii împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

După cum rezultă din materialele cauzei drept temei de revizuire a încheierii din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, de către Iuri Țopa și Liudmila Perederii au fost invocate prevederile art. 447 lit. b), 449 lit. c), 450 lit. c), 451 alin. (1), (2), 452 alin. (1¹) și art. 453 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, solicitând examinarea cererii de revizuire cu participarea lor și menționând că nu au fost antrenați în procesul ce a avut ca obiect cererea Consiliul Electoral al

Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, privind confirmarea legalității alegerilor locale noi ale primarului general al municipiului Chișinău, din 20 mai 2018 (turul I) – 03 iunie 2018 (turul II), și validarea mandatului primarului ales în municipiul Chișinău, în temeiul articolului 146 Cod electoral, dar și al punctului 19 din Instrucțiunea privind modul de împachetare, sigilare și transmitere a documentelor și materialelor electorale de la alegerile locale, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3403 din 19 mai 2015, astfel fiind lezați în drepturi prin hotărârile emise, și anume, le-a fost încălcat dreptul la vot. (f.d. 247-252).

În conformitate cu 449 Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care: a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă; b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii; c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces; e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere; e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului; g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova; h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Cu referire la prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că cele invocate de către revizuenți în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, or, ultimii nu au invocat niciun temei de declarare a revizuirii, mai mult, motivele indicate în cererea de revizuire sunt similare celor invocate în cererea de recurs.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, nu poate reține drept temei de redeschidere a procesului, invocarea revizuienților, Iuri Țopa și Liudmila Perederii precum că, Curtea de Apel Chișinău a omis să-i citeze pentru ședința de judecată din 3 iulie 2018 ora 12:30 la examinarea cererii de revizuire împotriva hotărârii din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, încălcându-le drepturile sale garantate de art. 6§1 și 13 CEDO, or, acest argument nu poate servi temei de revizuire a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 452 Cod de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor. Dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a evidenția că Curtea de Apel Chișinău nu a identificat necesitatea prezenței participanților la proces, astfel că a purces la examinarea cauzei în ordine de revizuire, fără înștiințarea participanților la proces, în baza argumentelor cererii de revizuire și a materialelor cauzei, respectând normele procesuale aplicabile judecării procedurii acțiunii civile.

Este important de menționat și faptul că revizuirea este o cale de atac de retractare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege. Iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Instanța de recurs reține că însuși faptul dezacordului cu actul de dispoziție contestat nu constituie un motiv suficient pentru revizuirea unei hotărâri.

La caz, se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin urmare, justificat Curtea de Apel Chișinău, cu referire la art. 453 Cod de procedură civilă, examinând temeiurile de revizuire, a conchis că cererea de revizuire depusă de către Iuri Țopa și Liudmila Perederii nu se încadrează în prevederile legale statuate la art. 449 Cod de procedură civilă.

Mai mult, Curtea de Apel Chișinău, justificat a relatat că hotărârile supuse revizuirii nu influențează drepturile sau obligațiile lui Iuri Țopa și Liudmila Perederii față de una din părțile procesului, precum și nu aduc atingere altor drepturi și obligații derivate din calitatea lor de alegători în circumscripția mun. Chișinău, aceasta deoarece ultimii nu sunt subiecți ai raportului procesual.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurenților invocate în recurs, deoarece sunt lipsite de suport legal și nu pot constitui temei de admitere a recursului în sensul invocat, or, acestea nu conțin temeiuri care ar indica expres la ilegalitatea încheierii recurate, prin care s-a dispus la caz respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă, mai mult că sunt similare celor invocate și în cererea de revizuire.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de către Iuri Țopa și Liudmila Perederii.

Se menține încheierea din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale noi ale primarului general al municipiului Chișinău, din 20 mai 2018 (turul I) – 03 iunie 2018 (turul II) și validarea mandatului primarului ales în municipiul Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

„

Tamara Chișca-Doneva